

ENHET FOR LANDBRUK OG MILJØ

NYHETSBREV

Januar/februar 2025

Foto; Ingleif Løvhaug

LANDBRUKSKONTORET FOR ALVDAL OG TYNSET

Telefon; 62 48 90 60

Epost: postmottak@alvdal.kommune.no eller postmottak@tynset.kommune.no

Facebook side; [Landbrukskontoret](https://www.facebook.com/Landbrukskontoret) Alvdal og Tynset

Kveldsmøter Beredskapsplan på gårdsnivå

Tema psykisk helse:

Hvordan kan jeg hjelpe naboen min?

Foto: Ragne Hansmoen

Agenda:

- Kl 19.30: Faglaga og landbrukskontoret ønsker velkommen
- Kl 19.35: Psykisk helse; «hvordan kan jeg hjelpe naboen min?»
v/Psykisk helsetjeneste Lene Wangen og Ingeborg Rasch Odden
- Kl 20.35: Kveldsmat
- Kl 21:05: Beredskapsplan, informasjon og frister

Steder:

6. februar Tyllidalen, kl 19.30 Tyllidalen samfunnshus
12. februar Kvikne, kl 19.30 Kvikne Fjellhotell
19. februar Alvdal, kl 19.30 Huset Aukrust
20. februar Tynset, kl 19.30 Tynset Hotell

Vil du delta i forskning på fjellandbruket i Nord-Østerdalen?

Målgruppa for spørreskjema: melke-, saue-, geite/melkegeit-, kjøttfe/ammeku-, og potetbønder.

Spørreskjema til masteroppgaven til: Anne-Guro Bekken, Kvikne

Link til spørreskjema: <https://nettskjema.no/a/477725>

Formålet med prosjektet

Dette er et spørsmål til deg om du vil delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å:

- Finne hvilke faktorer som fremmer og hemmer utviklingen av jordbruket i Nord-Østerdalen. Studien baserer seg på bønders opplevelse av landbrukspolitiske krav, målsetninger og jordbruksoppgjøret.
- Dette er en avsluttende masteroppgave ved Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet, avdeling for husdyr- og akvakulturvitenskap.
- I spørreskjema vil det dukke opp tre spørsmål som spør om kjønn, kommune og utdanningsnivå. Svarene fra disse tre spørsmålene vil ikke benyttes sammen for å kunne identifisere enkeltpersoner. Svarene på disse spørsmålene vil bli

grovkategorisert og i etterkant slettet. Det er også et alternativ som sier «ønsker ikke å oppgi» på disse tre spørsmålene.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får denne forespørselen fordi:

- Du har søkt produksjonstilskudd innen storfe, småfe (sau og geit) eller potet. Ingen andre blir tilsendt spørreskjema, og det er kun masterstudent og veiledere som får tilgang til dataene.
- Det er landbrukskontorene i hver kommune (Tynset, Alvdal, Tolga, Os og Folldal) som har sendt ut spørreskjema gjennom sitt nyhetsbrev, og det er slik dette har nådd deg. Landbrukskontorene får ingen av dataene og heller ikke bekreftelse på at du har gjennomført undersøkelsen eller ikke.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Fakultetet for biovitenskap/institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap er ansvarlig for personopplysningene som behandles i prosjektet.

- Hanne Fjerdingsby Olsen, førsteamanuensis v/fakultetet for biovitenskap NMBU er hovedveileder for oppgaven. Eystein Ystad, universitetslektor v/handelshøyskolen NMBU er biveileder.

Spørsmål

Hvis du har spørsmål eller vil utøve dine rettigheter, ta kontakt med:

- Anne-Guro Bekken, anne-guro.bekken@nmbu.no
- Vårt personvernombud: Hanne Pernille Gulbrandsen.
E-post: personvernombud@nmbu.no, tlf: 402 81 558

Hvis du har spørsmål knyttet til Sikts vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt på e-post: personverntjenester@sikt.no, eller på telefon: 73 98 40 40.

Foto: Inger Pedersen Nesteby

Ny gjødsselforskrift kommer i 2025

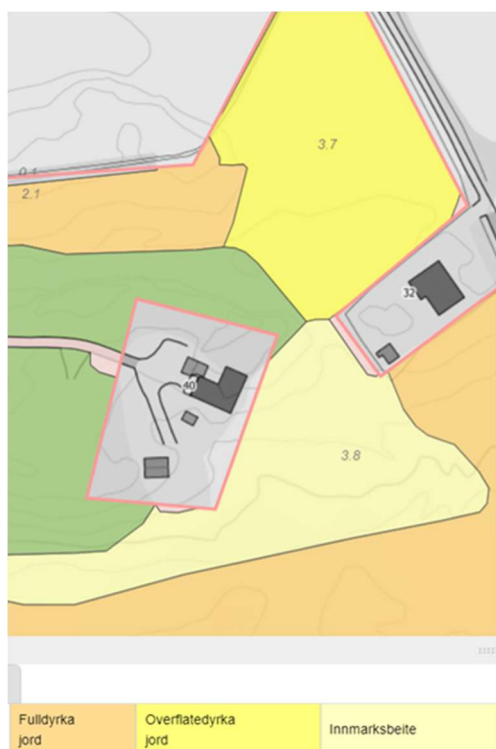
I år kommer det nye forskrifter om bruk av gjødsel. Der forventer vi at det blant annet vil komme strengere krav til hvor mye fosfor man kan spre, og en innskrenking av perioden det er lov å spre gjødsel.

Inntil forskriften er klar oppfordrer vi alle som søker om produksjonstilskudd (PT) og regionalt miljøtilskudd (RMP) om å sjekke hvordan det ligger an med gjødslingsplanen de hadde i fjor/har for i år.

Landbrukskontoret kontrollerer mange søkere hvert år. Minst 10 % av alle PT-søkere skal kontrolleres, og på disse kontrollene kommer vi hvert år borti at noen mangler eller har mangelfull gjødslingsplan. Konsekvensen av dette er store trekk i tilskuddene – både PT (+/- 20 % av areal- og kulturlandskapstilskuddet) og RMP (inntil 100 % av tilskuddet).

Vi oppfordrer derfor alle som skal søke tilskudd om i god tid før vekstsesongen starter sjekke:

- at skiftene i gjødslingsplanen stemmer med arealene i gårdskart gardskart.nibio.no
- har du jordprøver som ikke er mer enn 8 år gamle for alle skifter? (Ikke krav om jordprøver på innmarksbeiter)
- at alle skiftene er med i planen (antall dekar du søker på i PT skal gjenspeiles i gjødslingsplanen. Alt areal du driver skal være med – også ugjødslet areal og innmarksbeiter.

I gårdskart finner du hvilke markslag de enkelte skiftene har. Mørk gul er fullt dyrket jord, gul er overflatedyrket mark, og lys gul er innmarksbeite.

Alle skifter du disponerer skal være med i gjødslingsplanen, men det er bare av fullt dyrket og overflatedyrket du skal ha jordprøver.

Det er markslaget som ligger i kartet som bestemmer om det er innmarksbeite eller ikke – ikke hva du bruker arealet til. Mener du markslaget er feil, må du kontakte kommunen vurderer om det skal omklassifiseres eller ikke.

Fra båsfjøs til løsdrift

Tilskudd til forstudie for investeringer innen tradisjonelt landbruk

Uansett hvilke planer du har for ditt bruk/fjøs så kan det være lurt å søke om midler for å avklare brukerfamiliens framtidsplaner, få en oversikt over hvilke ressurser man disponerer, hvor mye man kan investere samt kartlegging av eksisterende bygningsmasse.

Disse midlene er prioritert til dere som vurderer omlegging fra båsfjøs til løsdrift innenfor storfe. Her kan du få inntil kr 100.000 til å finansiere eksterne kostnader.

I denne prosessen er det viktig å se på mulighetsrommet på din gård. Her må du sette deg i førersetet og finne ut hva du ønsker svar på. Du kan få opp til kr 100.000 til å få avklart din situasjon, uten at det koster deg noe annet enn din arbeidstid. Det kan hende at man må ha flere skisser av fjøset før man kommer fram til riktig løsning på ditt bruk. Det kan også hende at man finner ut at man ikke skal fortsette etter 2034 noe som også er helt greit.

Det er også viktig å koble på driftsplanlegger som ser på hvilke økonomisk handlingsrom som er på ditt bruk. Har man behov for å koble på regnskapsfører, Tine og bank, så er det nå man må koble på de gode hjelperne. Mulig de også bør kobles sammen til felles dialog og samhandling.

I kostnadsoverslagene går det igjen fokus på avklare egne mål for drifta framover samt foreta en ressursanalyse for å finne ut hvilken retning man kan gå. Få utarbeidet ulike driftsopplegg med økonomiske vurderinger. Ta en utsjekk av bygningsmassen sin egnethet for videre satsning. Tegninger og skisser med tilbygg og løsning for løsdrift, se på ulike kostnadsoverslag for alternative løsninger.

Sjekk bygget ditt!

Det er ei god investering å få en rådgiver til å ta en sjekk på tilstanden av bygget/gjødsellageret. Mange bygg og konstruksjoner i landbruket er utsatt for sterk påkjenning av ulike faktorer som husdyrgjødsel, gasser, vind, nedbør og annen slitasje over tid.

Å få noen til å ta en vurdering av bygget kan være en god investering uansett hvilke planer du sitter med.

For dere som vurderer løsdriftsfjøs og kan søke om tilskudd til forstudie? Del av dette tilskuddet kan brukes til å få finne ut av tilstanden på eksisterende driftsbygning og gjødsellager.

NLR har tilbud om tilstandsvurdering av bygg. Se nlr.no

Innovasjon Norge - prioriteringer innenfor tradisjonell landbruk 2025

Status per januar 2025

Tradisjonelt landbruk

Søknader behandles etter prioritet og dato. Søknader med lavere prioritet må forvente noe lenger saksbehandlingstid.

Vi anbefaler å søke så tidlig som mulig. Dette gjelder spesielt særskilt prioriterte prosjekter som ombygging fra bås til løsdrift for storfe.

Tilleggsnæring/andre landbruksbaserte næringer

Søknader behandles etter prioritet og dato.

Tradisjonelt landbruk i prioritert rekkefølge (prioriteringer for 2025 vil bli oppdatert i februar/mars)

1a) Grovfôrbaserte husdyrproduksjoner

Melkeproduksjon. Tilpassing til dyrevelferdskrav og løsdriftskravet som trer i kraft i 2034 prioriteres

Ammeku, sau og geit. For produksjoner med markedsdekning gis moderniseringstiltak prioritet foran kapasitetsutvidelser.

1b) All økologisk produksjon forutsatt marked

2) Planteproduksjon for salg

Varige investeringer innen grønnsaker, frukt og bær.

Lager og tørkeanlegg til korn.

3) Kraftfôrbaserte husdyrproduksjoner. Prosjekter med formål om å bedre dyrevelferden prioriteres.

Generasjonsskifte-tilskudd til personer under 35 år, som i forbindelse med overtagelse av landbrukseiendom trenger å gjennomføre mindre investeringer med kostnadsoverslag inntil 2 millioner kroner, prioriteres uavhengig av produksjon.

Søknadsfrist

Ingen søknadsfrist. Det er fortløpende behandling så lenge det er tilgjengelige midler.

Landbrukskontorene er førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. De kan bistå med veiledning i forbindelse med søknadsprosessen.

Støtteutmåling

Hver sak vurderes individuelt. Utmåling av støtte skjer ut fra en helhetlig vurdering av lønnsomhet, risikoavlastning og hvor mye støtte som er nødvendig for at prosjektet kan gjennomføres.

Innlandet har begrensede tilskuddsrammer sammenlignet med antall søknader, og det anbefales å benytte en støttesats på 15-25 % i budsjetter og driftsplaner. For ombygging fra bås til løsdrift for storfe, kan det benyttes noe høyere støttesats.

Etablerertilskudd

Etablerertilskudd landbruk - markedsavklaring

Ønsker du å starte med annen landbruksbasert næring på gården? Det kan gis tilskudd til aktiviteter for å avklare og utvikle forretningsidéen din.

Etablerertilskudd landbruk - kommersialisering

Ønsker du å starte med annen landbruksbasert næring på gården? Det kan gis tilskudd til aktiviteter for å etablere slik virksomhet.

Andre landbruksbaserte næringer

Ønsker du å etablere eller videreutvikle en tilleggsnæring på gården? Du kan søke om tilskudd og lån hos Innovasjon Norge dersom du har et lønnsomt prosjekt. Les om tilskudd til andre landbruksbaserte næringer.

Markedsavklaringstilskudd, forprosjekttilskudd for deg som ønsker å starte opp med tilleggsnæring

Hovedmålgruppen er eier av landbrukseiendom eller som har tilknytning til landbrukseiendom som ønsker å starte med en annen landbruksbasert næring på gården.

Tilskuddet kan brukes til å finansiere aktiviteter for å avklare realismen i forretningsideen. Dette kan være markedsundersøkelser, økonomiske analyser og vurderinger, utarbeide forretningsplan og forretningsmodell, avklare ressursgrunnlag, kompetansebygging og enkel testproduksjon.

Inntil 75 % av godkjent kostnad, avgrenset til 150 000 kroner i tilskudd.

Har du spørsmål rundt tilskuddsordningene i Innovasjon Norge, ta kontakt med Mariann eller Ylva på Landbrukskontoret

Bionova - fornybar energi, bioøkonomi og teknologi

Skal du gjennomføre tiltak for å effektivisere ressursbruk eller redusere klimagassutslipp innen jordbruk, skogbruk eller havbruk? Gjennom Bionova kan du søke på tilskudd til investeringer og utvikling av løsninger.

Aktuelle tilskuddsordninger: utviklingsprosjekter i og på tvers av verdikjedene for bioressurser, framtidens kunstgressbaner, testing og introduksjon av ny teknologi i landbruket, fornybare energiløsninger fra bioenergi eller varmegjenvinning på gårdsbruk og til veksthus, biogass- og biokullanlegg, flislager og tørkeanlegg for brenselproduksjon.

Mer informasjon finner du på Innovasjon Norge sin side om bionova

Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel

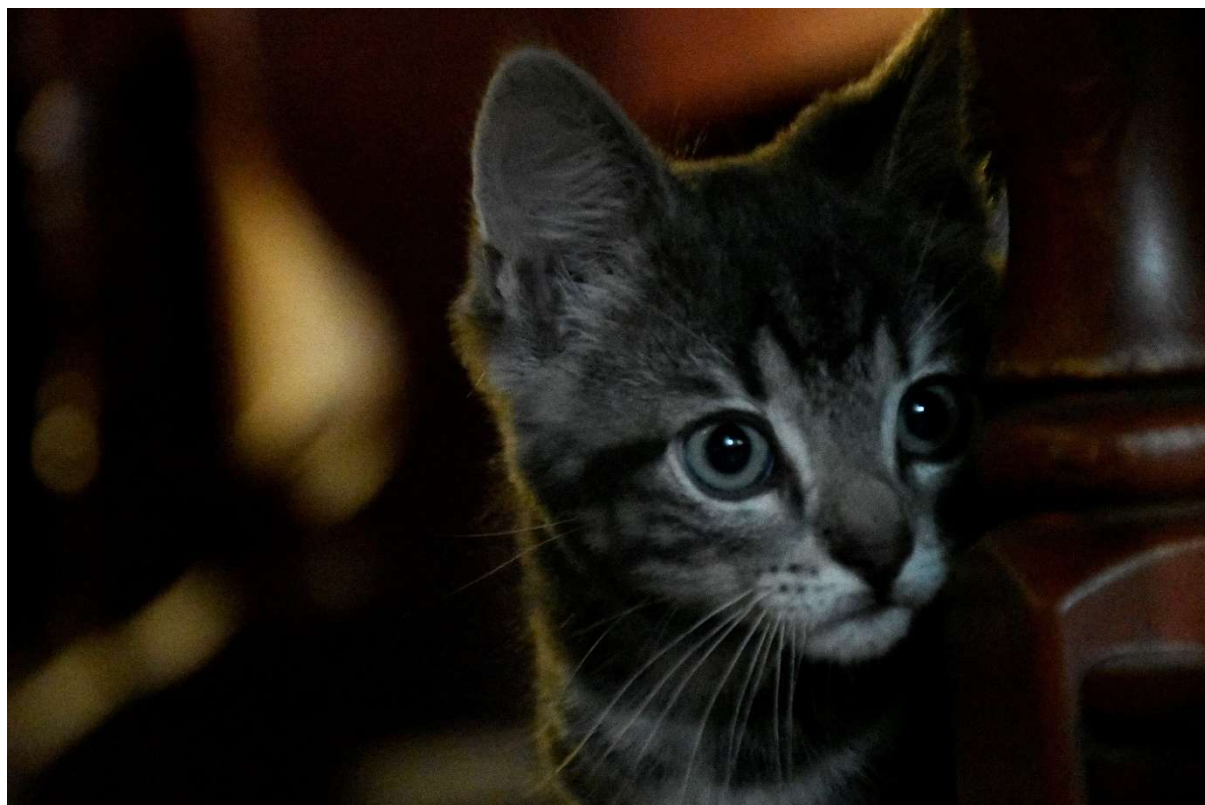

Foto: Inger Pedersen Nesteby

Gjelder tilskudd til dekning av kostnadene til avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertakelse, og ved dødsfall.

Du kan søke tilskudd til:

- avløsning i forbindelse med bondens sykdom eller skade
- avløsning i forbindelse med svangerskap, fødsel, adopsjon og omsorgsovertaking av barn
- avløsning i forbindelse med barns sykdom eller skade
- avløsning i forbindelse med bondens dødsfall

Du kan få i tilskudd:

Maksimalt tilskudd per dag er 2 600 kroner for avløsning utført i 2025 og 2 450 kroner for avløsning utført i 2024.

Men ikke alle har rett på så mye, fordi arbeidsinntekt og sykepenger blir trukket fra dagsatsen. I tillegg har sykemeldingsgraden og utgifter til avløser betydning.

Mer informasjon finner du hos landbruksdirektoratet/jordbruk/ordninger for jordbruket

Landbrukskontoret minner om:

Husk! Jordbruksforetak må bekrefte informasjon i strømstøttesøknaden

For å kunne få strømstøtte fra og med januar 2025, må alle jordbruksforetak logge seg inn i strømstøttesøknaden i Altinn, og bekrefte at de fortsatt driver jordbruksproduksjon.

Foretaket kan tidligst logge seg inn bekrefte dette 22. januar 2025. Det kommer mer informasjon på SMS/e-post og på Landbruksdirektoratets nettsider når foretaket kan logge seg inn.

Fristen for å bekrefte opplysningene er 12. februar 2025.

Foto: Christine Sandom

Landbrukskalenderen 2025

Har du et arrangement som skulle vært her i kalenderen?

Denne kan brukes til å få en oversikt over hva som skjer i våre to kommuner – send en epost til landbrukskontoret;
mariann.totlund@alvdal.kommune.no

<i>Februar</i>	Prosjektet beredskapsplan på gårdsnivå møteserie psykisk helse: 6. februar Tyllidalen, kl 19.30 Tyllidalen samfunnshus 12. februar Kvikne, Kl 19.30 Kvikne Fjellhotell 19. februar Alvdal, kl 19.30 Huset Aukrust 20. februar Tynset, Kl 19.30 Tynset Hotell 17.februar kretsmøte Nortura kl 19.30
<i>Mars</i>	1.mars Telledato Husdyr tilskudd 3.mars Tine kretsmøte Alvdal (kveld) 4.mars Presentasjon av vegetasjonskartlegginga på Åsan v/ Michael Angeloff NIBIO, Tynset kulturhus Loftet kl 19.30 5.mars Tine kretsmøte Tynset og Rendalen (dag) 12.mars FK kretsmøte Tynset, Alvdal og Folldal, FK Tynset kl 19.00 15.mars Frist søknad produksjonstilskudd og avløser tilskudd i jordbruket 28.mars Klimasmart Bonde, kl 09.45. Tynset kulturhus
<i>April</i>	16.april Frist beredskapsplan på gårdsnivå gruppearbeid
<i>Mai</i>	15.mai Søknadsfrist (Ordninger for jordbruk - Landbruksdirektoratet) - Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) - Tilskudd til tiltak i beiteområder
<i>Løpende frister</i>	Tilskudd til drenering av jordbruksjord Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel

Landbrukskontorets Facebook-side

Ut over kontorets nettsider via kommunenes hjemmesider, har vi også en egen Facebook-side som flere og flere, både i og utenfor landbruket i kommunene våre, følger med på. Alt fra nyhetsoppslag til informasjon om søknadsfrister og aktuelle fagturer/fagmøter lenker vi fortløpende opp – etter beste evne, så følg oss gjerne!

Klikk deg inn på: <https://www.facebook.com/landbrukAlvdalTynset/>

Staben ved landbrukskontoret

Kontaktinformasjon:

Landbrukskontoret sitt felles sentralbord; tlf; 62 48 90 60

- Mariann Totlund, 480 11 794 / mariann.totlund@alvdal.kommune.no
- Ylva Sneltvedt, 477 91 519 / ylva.sneltvedt@alvdal.kommune.no (jobber mandag til torsdag)
- Kristian Lund-Vang, 906 67 974 / kristian.lund-vang@alvdal.kommune.no
- Randi Brænd, 477 91 518 / randi.braend@alvdal.kommune.no (jobber: mandag, tirsdag og fredag)
- Marit Eggen, 959 34 392 / marit.eggen@alvdal.kommune.no (jobber mandag til torsdag)
- Anders Jensen, 477 91 517 / anders.jensen@alvdal.kommune.no
- Birgit Elise Arnegard, 941 45 652 / birgit.elise.arnegard@alvdal.kommune.no
- Astrid Alice Haug, 950 57 513/ astrid.alice.haug@alvdal.kommune.no

Foto: Landbrukskontoret